

Tartalom

Előszó	9
A kutatás módszere	15
I. RÉSZ (WILDMANN JÁNOS)	
1. Európai Unió: a gazdaság túlsúlya	27
1.1. Az Európai Unió megítélése	27
1.2. Generációs váltás közelít? (Scharle Péter)	34
1.3. Magyarország integrációjának megítélése	36
1.3.1. Megítélési átlag	41
1.3.2. Az EU-val kapcsolatos várakozások csoportosítása	46
1.4. Egyetértünk a véleményünkkel? (Scharle Péter)	50
1.5. A csatlakozás nyertesei és vesztesei	56
1.5.1. Külföld vagy Magyarország?	56
1.5.2. Magyarországon belül?	61
1.5.3. A magyar esélyek és az EU megítélési átlag	63
1.6. Valóság vagy képzelet? (Gábor Dzsingisz)	67
1.7. Összefoglalás	71
2. A vallások és az egyházak szerepe Európában	73
2.1. Egyetemesség vagy provincializmus?	76
2.2. Szolidaritás vagy érdekérvényesítés?	81
2.3. Iránymutatás vagy ámítás?	84
2.4. Egyház a társadalomban (Török Csaba)	87
2.5. Összefoglalás	97
3. Egyház és a politika	98
3.1. Az egyház a szocializmusban	98
3.1.1. A papság és a világi hívek szerepének megítélése	98
3.1.2. A múlttal való szembenézés	105
3.2. A Kádár-korszak egyházpolitikai modellje (Fazekas Csaba)	113
3.3. Politikai kapcsolatok	119
3.3.1. A jelenlegi Magyarországon	119
3.3.2. Az Európai Unióban	126
3.4. Állam és egyház kapcsolata Magyarországon (Ádám Antal)	134
3.5. Összefoglalás	137

4. Egyházi menedzsment	140
4.1. Hatékony egyházszerkezet	140
4.2. Hatékony vezetés	146
4.3. Erőforrások	152
4.4. Egyház és gazdaság, egyházi szerkezet és vezetés (Deák Dániel)	156
4.4.1. Az egyház mint üzem	156
4.4.2. Civil gazdaság és a „szentek polgártársai”	158
4.4.3. Hitéből él az igaz ember (az egyházi szerkezetek vezetése)	159
4.5. Összefoglalás	164
II. RÉSZ (KORPICS MÁRTA)	
5. Az egyház belső helyzete	169
5.1. Az egyházak önértelmezése	169
5.2. Villanások az egyház önértelmezéséről és a hit válságáról (Bokor Tamás)	173
6. Mi van válságban?	180
6.1. A hit vagy az egyház válsága?	180
6.1.1. Magyarország	180
6.1.2. Európa	184
6.2. Az egyház válságának oka	186
6.2.1. Magyarországon	186
6.2.2. Európában	192
6.3. A hit és egyház válságáról (P. Szilczl Dóra)	198
6.4. Tehertételek az egyházak vonatkozásában	209
6.4.1. Magyarországon	209
6.4.2. Európában	215
6.4.3. Szélgjegyzetek egy kutatáshoz: tehertételek az egyházban (Béres István)	222
6.5. Összefoglalás	228
7. Az egyházi élet gazdagítása	230
7.1. Az egyházi élet strukturális összetevői	230
7.1.1. Magyarországon	230
7.1.2. Európában	233
7.2. Az egyházi élet spirituális összetevői	237
7.3. Megújulás?	244

7.4. Kommentárok egy vallásszociológus tollából (Kamarás István)	249
7.5. Összefoglalás	255
8. Az egyház helyzete a mai magyar társadalomban	256
8.1. A vallásos ember	256
8.1.1. Milyen a vallásos ember?	256
8.1.2. Vannak-e vallásos magatartásformák? (Andok Mónika)	259
8.2. Vallás és társadalom viszonya	264
8.2.1. Társadalmi megítélés	264
8.2.2. Az örök és a változó – a vallásban és egy szociológiai felmérésben (Andok Mónika)	267
8.3. Egyházképek	273
8.3.1. Az egyházzól támogatóan	273
8.3.2. Az egyházzól kritikusan	281
8.3.3. Milyen ez a kép? (Aczél Petra)	285
8.4. Az egyházi intézmények	293
8.4.1. Egyházi vagy állami?	293
8.4.2. Széljegyzetek egy kutatáshoz – az egyházi intézményekről (Béres István)	295
8.5. Összegzés	301
9. Egyház és kommunikáció	303
9.1. Kommunikáció a társadalommal	303
9.1.1. Az egyházi kommunikáció egyes kérdései	303
9.1.2. Kommunikáció a társadalommal (P. Szilczl Dóra)	308
9.2. Az egyházak belső kommunikációja	315
9.2.1. Nyitottság vagy zártság?	315
9.2.2. Belső kommunikációval a társadalom felé (Bokor Tamás)	317
9.3. Összegzés	327
Zárszó	325
A valláskutatás társadalmi hasznáról (Csaba László)	326
Függelék	333
A “Religions and Churches in a Common Europe Conference-lecture” című angolnyelvű kötetbe tervezett tanulmányok jegyzéke	
A kötet szerzői	335